Народном комиссариате по делам национальностей. Серия политико-экономическая / под ред. М. Павловича).
7. Рабинович Х. Набег Джемсона и телеграмма Вильгельма II Крюгеру. К вопросам о методах провокации войны германским империализмом / Рабинович Х. // Ленинградский государственный университет: Ученые записки. Серия исторических наук. – Л.: Издание ЛГУ, 1939. – № 36. – Вып. 3. – С. 241–256.
8. Ротштейн Ф. А. Международные отношения в конце XIX века / Ротштейн Ф. А. – М. – Л.: Издательство академии наук СССР, 1960. – 705 с.

Анюта Радчук

«ІСТОРІЯ ЗНИЗУ» ЯК АТРИБУТ «НОВОЇ НАУКОВОЇ ІСТОРІЇ»

В другій половині XX ст. розвиток історичної науки значно прискорився. Цьому сприяла діяльність французької історичної Школи «Анналів». Під її впливом ідей і методології в Європі і США виникає «нова наукова історія», яка виступала противагою «традиційній». Такий поділ відбувся через зміну поглядів дослідників на традиційну парадигму історіописання. Молоді дослідники почали застосовувати нові підходи до історичного процесу, історичного джерела й історичного факту.

Що ж розуміється під терміном «нова історія»? Це історія, написана у свідомому протистоянні до традиційної «парадигми». Термін запровадив до наукового обігу американський історик Томас Кун, але доцільно було б закріпити цей термін за німецьким істориком Леопольдом фон Ранке, який був основоположником сучасної історичної науки з назвою «історія за Ранке» [3, с. 10]. Та на сьогодні термін «нова історія» залишається за представником французької Школи «Анналів» Жаком Ле Гоффом, який 1978 р. опублікував збірник есеїв під такою назвою [2, с. 200].

Як відомо, ще з часів античності, історію сприймали як розповідь про діяння великих людей, тому інтерес до соціальної та економічної історії з'явився лише у XIX ст. Проте й тоді головним об'єктом історичної науки залишалася політична активність еліт. Чимало інтелектуалів і гуманістів були незадоволені таким станом речей. Наприклад, Бертольд Брехт у своєму вірші «Питання читача-робітника», образно сформулював потребу в альтернативному погляді на те, що можна назвати «історією видатних осіб», або традиційним історіописанням.

«Традиційна історіографія» пропонує на історичний процес погляд «згори». Вона завжди зосереджувалася на діяннях великих людей, держав, діячів, полковників або час від часу церковних діячів. Решті людей в історичному процесі відводилися ролі третього плану. Тому, коли

російський письменник Олександр Пушкін писав повість «Капітанська донька» і збирав матеріал про селянське повстання та його ватажка Пугачова, цар Микола заявив йому: «Така людина не має історії». Ще одним прикладом несприйняття нових підходів історіописання є спогади Річарда Кобба, який у 1950-х рр., написав дипломну роботу про народні рухи у Французькій революції («The Police and the People»), але один із його екзаменаторів (Льюїс Намє'р) запитав: «Навіщо ви боркаєтеся з тими бандитами?» [3, с. 12]. Тобто йшлося про те, що проста пересічна людина не може бути об'єктом історичної науки.

З часом значна частина істориків розпочала вивчати так звану «історію знизу», тобто з точки зору пересічних людей та їхнього досвіду соціальних змін. Саме цей підхід є ознакою «нової історії». У розробку концепції «історія знизу» зробив вагомий внесок Едвард Томпсон. Він опублікував статтю на цю тему в літературному додатку до газети «Тайм». Одразу після згаданої публікації концепція «погляду на історію знизу» стала популярною темою обговорень серед істориків. У 1985 р. вийшов друком збірник статей під назвою «Історія знизу» («History from Below»), а у 1989 р. у новому виданні книжки, в якій висвітлювалася історіографія громадянських воєн в Англії й наступної доби, з'явився розділ про витоки подій доби під назвою: «Історія: погляд знизу» [3, с. 37].

«Наукова революція» XX ст. в історіографії, покликала початок багатьом напрямкам історичного дослідження і теорії, котрі отримали назви «нова історія» у Франції, «нова економічна історія» у США і Великобританії, «нова соціальна історія» у Німеччині і Великобританії, «психоісторія», «кліометрика», «інтелектуальна історія» і т.д. Ці напрямки дали поштовх тому, що історія розділилася на багатоманітні історії – економічні, демографічні, релігійні, інтелектуальні тощо, кожна з яких претендувала на «тотальність». Тому Леонід Зашкільняк висловив влучну точку зору про розвиток історіописання у XX ст.: «Історія повинна вивчати усе – історію дощу, доброї погоди, свят. міфів, сексуальності, народження і т. д., але, що найголовніше, кожна історія повинна писатися «професійно», з використанням суворих наукових методів» [2, с. 200].

З вище сказаного зрозуміло, що не можна говорити про однаковий рівень освіченості всіх громадян певної країни чи про те, що економічні, політичні та культурні поділи у певному суспільстві обов'язково збігаються з поділами в рамках однієї держави чи частини світу. Тому виникає запитання: «Чи має політична історія знизу (і всі її види) вивчати погляди і дії кожного, хто позбавлений влади, щоб дати характеристику політичній ситуації, наприклад, в Європі? Чи має історія церкви знизу розглядати релігію під кутом зору мирян, незалежно від їх суспільного статусу? Чи військова історія знизу повинна вивчати Ватерлоо під кутом зору пересічного солдата чи зосередитися на досвіді цивільних під час війни? [3, с. 18]. Саме тому соціолог Макс Вебер створив відомий термін, доречний у цій ситуаці: «рутинізація». Увагу соціальних істориків має

привернути взаємодія між головними подіями і процесами, з одного боку, і структурами повсякденності – з другого. [3, с. 20] Поставивши правильні запитання ми завжди зможемо отримати правильні відповіді.

Взагалі, чим далі історики у дослідженнях досвіду пересічних людей прагнуть зазирнути в минуле, тим обмеженішим стає коло джерел до їхніх потреб. Як ми побачимо згодом, значні праці постали на основі матеріалів, що стосуються раніших періодів історії, але реальною проблемою залишається те, що щоденники, мемуари та політичні маніфести, з яких можна дізнатися про життя й погляди нижчих верств, надто скупі, коли, наприклад, йдеться про історичні часи до кінця XVIII ст. [3, с. 39]

Як підкреслив французький історик Ле Руа Ладюрі, «хоча існують описові історичні праці про селянські спільноти, але ми маємо зовсім небагато матеріалу, який можна розглядати як безпосередні свідчення самих селян». Сам Ладюрі вирішив цю проблему, поклавши в основу свого дослідження нотатки інквізиції, що їх зробив єпископ Пуатьє Жак Фурнь під час розслідування справи єресі у період між 1318 р. і 1325 р. Але, попри все, його праця «Монтайю» засвідчила не лише те, що погляд на історію знизу може зацікавити читачів, але також те, що певні типи офіційних записів можна використати для дослідження ментального та матеріального світу минулих поколінь [3, с. 42].

Можна було б вважати, що погляд на історію знизу сам по собі є найефективнішим, коли він вміщується до певного контексту. Так, у першому номері періодичного видання «History Workshop Journal», що значною мірою присвячений дослідженням саме цього типу історії, редакційна колегія оголосила, що «наші соціалістичні погляди визначають наше зацікавлення життям пересічних людей у минулому, їхньою працею, думкою, індивідуальністю, так само як контекстом і чинниками, що формують їх класовий досвід», і що «тою самою мірою вони визначають увагу, яку ми присвятимо капіталізмові» [3, с. 47]. Тобто, історія знизу допомагає переконати тих із нас, хто народився не в аристократичних умовах, що ми маємо своє минуле, що ми не «бозна звідки» з'явилися на світі [3, с. 55].

Отже, зміна поглядів на традиційну парадигму історіописання дала поштовх розвитку «нової наукової історії». Ця заслуга належить діяльності французької Школи «Анналів», історики якої розпочали змінювати сталі принципи роботи дослідника. Почали виникати нові підходи, методи до створення історичних текстів. Одним з таких напрямків стала «історія знизу», яка базувалася на дослідженні важливих фактів, джерел, мемуарів пересічних людей, які раніше упускалися через ряд причин, для відтворення «достовірної картини» якоїсь події чи періоду в історії. З часом «історія знизу» стала невід'ємною ознакою розвитку «нової наукової історії» у другій половині XX ст. Про це свідчать праці Ле Руа Ладюрі «Монтайю», періодичне видання «History Workshop Journal, збірник статтей «Історія знизу» і т.д.

Список використаних джерел

1. Горобець В. М. Історія повсякдення [Електронний ресурс] // Енциклопедія історії України: Т.3: Е–Й / редкол.: В. А. Смолій (голова) та ін. НАН України. Інститут історії України. – К.: В-во «Наукова думка», 2005. – 672 с.: іл. – Режим доступу: http://www.history.org.ua/?termin=Istorija_povsjakdennja (останній перегляд: 25.03.2019)
2. Зашкільняк Л. Методологія історії від давнини до сучасності [Електронний ресур] / Зашкільняк Л. – Львів: Львівський національний університет ім. І. Франка, 1999. – 228 с. – Режим доступу: https://studfiles.net/preview/5610821/page:20/
3. Нові перспективи історіописання [Електронний ресур] / за редакцією Пітера Берка; пер. з англ. – К.: Ніка-Центр, 2004. – 392 с. – (Серія «Зміна парадигми»; Вип. 5). – Режим доступу: https://moodle.znu.edu.ua/pluginfile.php?file=/124602/mod_resource/content/1/Посібник_2_Нові%20перспективи%20історіописання%20під%20ред.П.Берка.pdf

Олександр Реєнт

ОСОБЛИВОСТІ МЕДІЙНОГО ПІДХОДУ ДО ВИВЧЕННЯ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

В умовах інформаційного ринку, жорсткої конкуренції, сучасні засоби масової інформації відображають різні сторони життя суспільства і процеси перетворень у мові. Журналісти не лише подають відомості про найрізноманітніші події внутрішнього та зовнішнього життя соціуму, формують і виражають громадську думку, а й пропагують соціальні й культурні явища, прагнуть якомога привабливіше піднести інформацію, привернути увагу читача за допомогою різноманітних експресивних засобів, серед яких чільне місце посідають фразеологізми.

За останні десятиріччя фразеологія привертає до себе увагу не тільки мовознавців, але й дослідників різних міждисциплінарних галузей: істориків, літературознавців. Фразеологія є джерелом дослідження минулого життя народу, вивчення його естетичних цінностей, звичаїв та культури. Фразеологічні одиниці (ФО) є найбільш виразною частиною словникового складу мови.

Світ фразеології сучасної англійської мови великий та багатогранний, і кожен його аспект безумовно заслуговує на увагу. Для того, щоб зрозуміти сутність цього мовного феномена, необхідний комплексний та всебічний підхід, який би брав до уваги дані різних мовознавчих дисциплін, адже фразеологічні одиниці – багаторівневі та багатоаспектні утворення, особливості устрою та функціонування яких,